

Familie- og kulturkomiteen

Saksbehandler Asle Sandnes

Vår dato 05.02.2026

Vår referanse 2025/202

Deres dato

Deres referanse

Høringsnotat fra FUG til Meld. St. 28 (2024–2025) Tro på framtida – uansett bakgrunn

Innledning

Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG) takker for muligheten til å gi innspill til Meld. St. 28 (2024–2025) *Tro på framtida – uansett bakgrunn*. FUG støtter regjeringens mål om sosial utjevning og mobilitet, og vil særlig kommentere tiltak i kapittel 5 og 6, som berører utdanningsløpet og laget rundt barn og unge – områder som er sentrale i FUGs mandat.

FUG er, i relasjon til tematikken i denne stortingsmeldingen, **særlig** opptatt av at gratisprinsippet i den norske skolen opprettholdes og etterleves. Som prioriterte saker eller særlige fokusområder for utvalgsperioden 2024-2027, har FUG valgt «skoledemokratiet» «laget til eleven» og «digitalisering i skolen». Alle disse er aktuelle innsatsområder under paraplyen «like muligheter for alle».

I rapporter fra Ekspertgruppe for et jevnere utdanningsløp og Ekstremismekommisjonen, som FUG tidligere har gitt innspill til, er det ettertrykkelig etablert at et **godt skole-hjemsamarbeid** er en nøkkelfaktor for å lykkes med inkludering, like muligheter og forebygging av ekstremisme. Da savner vi tydeligere og mer konkrete tiltak på dette området. FUG har gjentatte ganger løftet behovet for å etablere faste kommunale foreldreutvalg (KFU) for dialog og medvirkning på et nivå over hver enkelt skole i alle kommuner – særlig viktig har dette blitt knyttet til digitaliseringen i skolen, der beslutninger mange steder tas på kommunalt nivå og ikke på skolenivå. Samtidig ser vi også at det fortsatt er et stykke å gå mange steder før kommunene og skolene fullt ut har fulgt opp Stortingets bestilling gjennom Opplæringslovens § 10-4, der foreldre og elever skal medvirke i planlegging, gjennomføring og vurdering av skolens virksomhet.

FUG vil understreke at alle tiltak må følges opp med tilstrekkelig finansiering og evt. øremerking av midler for å sikre reell gjennomføring. Kommunene er allerede under stort økonomisk press, og uten øremerking risikerer vi at gode intensjoner ikke blir realisert.

Merknader fra FUG til enkelte av tiltakene

Hovedtiltakene i kapittel 5

Fortsette satsingen på en tilgjengelig skolefritidsordning (SFO) med tolv timer gratis SFO i uken for elever på 1.–3. trinn

- FUG støtter tiltaket og mener det er viktig at gratis SFO også har et inkluderende og pedagogisk innhold. Dog mener FUG at gratis SFO bør utvides til og med 4. trinn, da dette særlig vil gi et bedre grunnlag for samspill og vennskap for barn med spesielle behov og rettighet til SFO ut barneskolen. Barn med særskilte behov må få med seg nødvendige ressurser også i SFO. Det bør også vurderes bemanningsnorm og kompetansekrav

Styrke veiledningen til barnehager, skoler og skolefritidsordning (SFO) om sosial og emosjonell kompetanse

- FUG støtter styrket veiledning og anbefaler at dette inkluderer konkrete verktøy for å involvere foreldre i arbeidet med barnas sosiale utvikling.

Gi støtte til ekstra bemanning og høyere kompetanse i barnehage og skoler i levekårsutsatte områder

- FUG støtter tiltaket og understreker at det må følges opp med systematisk involvering av foreldre i utviklingsarbeidet. Det er også viktig å understreke behovet for en større bredde av yrkesgrupper/kompetanser inn i dette arbeidet. FUG savner generelt at meldingen ikke sier mer om hva innholdet i «Laget til eleven» skal være framover; hvilke yrkesgrupper/kompetanse og samarbeidslinjer trengs i skolen for at alle elever skal oppleve et trygt og godt skolemiljø som gjør at de lærer mer og bedre enn før?

Øke kvaliteten i SFO, blant annet gjennom samarbeid med kulturskolen og idrettslag

- FUG støtter samarbeidet, men mener det må sikres at tilbudene er tilgjengelige for alle barn, uavhengig av foreldrenes økonomi og bakgrunn – og at det ikke begrenses til idrettslag og kulturskole, men at skolene oppfordres til å evt. finne gode lokale samarbeidspartnere innen alle områder.

Bidra til økt trivsel, mestring og læring for alle elever gjennom en mer praktisk skole

- FUG støtter en mer praktisk skole og anbefaler at foreldrene involveres i utformingen av lokale planer for praktisk læring. Det er også viktig at dette handle om mer enn de praktisk-estetiske fagene – at det også omfatter mer tilpasset/praktisk innretning i de teoretiske fagene for de som trenger det.

Prioritere brede og enkle tilskuddsordninger som bidrar til barn og unges deltakelse i kultur-, idretts- og friluftslivsaktiviteter

- FUG støtter tiltaket og ber om at informasjon om ordningene gjøres lett tilgjengelig for foreldre, også på ulike språk. Samtidig er det grunner til at en del unge etter hvert velger egenorganiserte og uorganiserte aktiviteter – det er viktig at disse også får gode grunnlag for å holde på.

Revidere tilskuddsordning til anlegg for idrett og fysisk aktivitet, for enda bedre å møte behovet særlig for barn og unge, med ny innretning på ordningen planlagt fra 2026

- FUG støtter tiltaket og ber om at informasjon om ordningene gjøres lett tilgjengelig for foreldre, også på ulike språk. Det er viktig at dette også handler om gode

nærmiljøanlegg som legger til rette for egen- og uorganisert aktivitet – og i større grad støtter også kulturelle arenaer for barn og unge som foretrekker kor, korps o.l.

Bidra til et kvalitetsløft for fritidsklubber og andre åpne møteplasser for barn og unge gjennom å utarbeide en kommunal veileder, vurdere den statlige finansieringen av tjenesten i sammenheng med at dagens tilskuddsordning til inkludering av barn og unge blir evaluert, samt utrede organiseringen av og rollen til ikke-kommunale fritidsklubber

- Godt samarbeid med skoler og foreldre og koordinering med de to foregående tiltakene anser vi som viktige grep for å bygge «landsby» og «lag» rundt barn og unge. Vi vet også at noen skoler prioriterer å bruke egne penger til å arrangere «fritidsklubb/-tilbud» for sine elever og det er viktig at disse ikke glemmes i denne sammenhengen.

Jobbe for et sunt, enkelt skolemåltid der skolene står fritt i hvordan de vil organisere dette

- FUG har også tidligere uttrykt seg positive til gratis skolemåltider på alle skoler. Dette anses som positivt for god ernæring og trygge og gode skolemiljø. Men vi har også sagt at dette må finansieres på en måte som ikke legger ytterligere press på kommuneøkonomien.
- Tiltaket må finansieres med øremerkede midler og organiseres slik at det ikke går på bekostning av lærernes tid til opplæring

Hovedtiltakene i kapittel 6

Ta sikte på å etablere et tverrsektorielt tilskudd for helhetlig og forebyggende innsats i kommunene (programfinansiering)

- FUG støtter tiltaket og anbefaler at foreldresamarbeid inngår som en del av innsatsen.

Bidra til lederutvikling på tvers av sektorer og nivåer i kommunene, for bedre samordning av tjenester rettet mot barn og unge på lokalt nivå

- FUG støtter tiltaket og mener det er avgjørende for å sikre god samordning og forankring av foreldresamarbeid i alle ledd. Dette bør ta særlig sikte på å være til hjelp for de barna og de familiene som har særlige utfordringer og som allerede «kjemper mot vindmøller» på mange av disse arenaene.

Styrke barn og unges medvirkning i lokal og nasjonal tiltaks- og politikkutvikling

- FUG støtter tiltaket og minner om at barns rett til medvirkning også gjelder i hjem-skole-samarbeidet.

Videreutvikle og styrke ivaretagelsen av barnets beste-vurderinger i sektorene

- FUG støtter tiltaket og mener det må utvikles verktøy som også inkluderer foreldrenes perspektiv i vurderingene.

Ta sikte på å gjennomføre et nasjonalt prøveprosjekt med henvisningsrett for helsesykepleiere til barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP)

- FUG støtter prøveprosjektet og ber om at foreldrene involveres i henvisningsprosessen. Vi tror at dette kan være et viktig tiltak i arbeidet med skolemiljø generelt og spesifikt i møte med skolefravær for å forenkle saksgangen.
- FUG savner tiltak for lavterskel psykolog- og psykiatritjenester. Dette er avgjørende for å forebygge skolefravær og styrke barn og unges psykiske helse.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur